

Štrednja — Broj 199.
CJENJA LISTU: U predplati za štitu godinu K 92.—, za polugodinu K 50.—, tromjesečno K 30.—, mjesno K 8.—, a odmah u gotovini K 10.—. OGLASNI primaci su u svaki listić, Cenzura broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Utork, 22. kolovoza 1918.

„HRVATSKI LIST“ izlazi u nakladništvu tiskara JOS. KIMPFLIČ u Puli, trg. Cenzura broj 1. Uredništvo se nalazi u Siskanjoj ulici broj 13. — Odgovorni urednik: JOSIP HAIN u Puli. Kratkice su se tražile. Ne vrstuju se anonimni dopisi. Neofrankina pisma se ne primaju.

Austro-ugarski ratni izvještaji.

B e č, 21. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Nadvojvodina fronta: Zapadno od Moldave u Bukovini i na vrhovima jugoistočno i jugozapadno od Zablja, kod čijeg smo osvojenja zarobili 2 časnika i 188 momaka i zaplijenili 5 strojnih pušaka, čini neprijatelj uzaludne napore, da zadobije natrag izgubljeno zemljište. S jedne i s druge strane Tartarskog klanca traju bojevi dalje. Položaj je ostao nepromijenjen. Kod željezničke južno od Zjelone bilo je suzbijeno neprijateljsko odijeljenje. Na Bistrici Solovinskoj i sjeverno od Dnjestra protekalo je dan mimo.

Hindenburgova fronta: Kod Smolara, južno od Stobihve manji uspješni podhvati. Kod Rudke-Cerševice propali su s teškim neprijateljskim gubicima svi ruski pokušaji, da prošire svoje položaje na zapadnoj obali Stohoda.

Talijansko i jugoistočno bojište.

Nema osobitih događaja.

Zamjenik poglavice generalnog štopera pl. Häfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaji.

B e r l i n, 21. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Sjeverno od Somme bilo je suzbijeno više nesložnih, ali snažnih neprijateljskih pješadijskih napadaja iz Ovilversia i Pozieresa, na zapadu od šume Fourceaux i na cesti Clerly-Maricon, kao što i navale s ručnim granatama kod Maurepasa. Na desno od Moze bio je zadržan topovskom vatrom u svojim jarcima neprijatelj, koji je bio već gotov na navalu sjeverozapadno od tvrđve Thiaumont. Kod spomenute tvrđve i blizu Fleuryja bile su jako opstreljavane vatrom pješadije i strojnih pušaka jake čete s ručnim granatama. Veliki je broj poduzeća neprijateljskih izvidničkih odijeljenja ostao bez uspjeha. Uspjete su provale njemačkih ophodnja sjeveroistočno od Vermelesa te kod Festubert i Embernil. U Argonama se obje strane živahniji boji s minama. Na visu Combres razorili smo lagunom neprijateljske položaje u znatnoj širini.

Kod Ostende uništili smo englesko bojno jelo svojom vatrom, te smo obratili francusko jelo. Iza značnog se je boja stvalovalo engleski dvoplošnjač jugoistočno od Arrasa.

Istočno bojište.

Hindenburgova fronta: Na Stohodu izjavilo su se ruski napadaji jugozapadno od Lubješova. Znaš je pokušaji, što ih poduzeo neprijatelj sa vlastnim silama, da proširi svoje položaje na zapadnoj obali kod Rudke-Cerševice, bilo suzbijeno. Između Zareča i Smolara zarobili smo za uspjeha kratkih poduzeća 2 časnika i 107 momaka.

Nadvojvodina fronta: U Karpataima zauzeli smo gorski lanac Stemsanski (zapadno od doline Carnog Čeremoša). Tu i na brdu Kreta suzbili smo ruske protunavale. Kada smo 19. o. m. j. uzeli na juris brdo Kreta pala su u naše ruke 2 časnika, 128 momaka i 5 strojnih pušaka.

Balkansko bojište.

Jugoistočno od Florine osvojilo smo brijeg Vic i gorsku kosu Mala Reka. Istočno od Banice uzela su srpska odijeljenja na juris Malku Nidzu-Planinu. Sva neprijateljska nastojanja, da opet zauzme Dzeamat-Jeri ostala su bezuspješna. Kod Ljumnice bilo je suzbijen slabiji neprijateljski napadaj. Jugozapadno od Dojranskog jezera živahniji topovski bojevi.

Vrhovno vojno vodstvo.

Bugarski ratni izvještaji.

S o f i j a, 21. (D. u.) Glavni stan javlja:

Naše je lijevo krilo počelo 18. o. m. j. opći napadu. U strumskoj smo dolini zaposjeli Demir-Hissar. Nakon borbe blizu grad Serresa suzbili smo englesko-francuske bojne sile na desnu obalu Strume, te smo započeli lijevu obalu rijeke između Butkova i jezera Tahinos. Čete, koje djeluju između Strume i Meste, idu naprijed. U vardarskoj dolini navlažu skupine englesko-francuskih bojnih sila s velikim gubicima uzaludno

već deset dana na naše pomaknute položaje na jugu i jugozapadu od Dojra.

Čete našeg desnog krila zapojele su, porazivši Srbe kod Florine, kolodvore Banica i Eksjan. Na pruzi Solun-Florina uspostavili smo željezničku svazu s gradom Bitolj. Na jugu od klanca Prespa zaposjeli smo mjesta Zvezda, Bikliska, Bresnica, te smo tako konačno prekinuli svazu između Korče-Florine, te između Korče-Kastorije.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

P e t r o g r a d, 19. popodne. 18. o. m. na več napao nas je neprijatelj po topovskoj vatri kod sela Zvinjač, 15 vrsta jugoistočno od Svinjova, ali je bio suzbijen. U kraju Nobelskog jezera osvojile su naše čete na zapadu od jezera dio neprijateljskih položaja. U okolici sela Čerševice na Stohodu provalile su naše čete po ogračenom boju u frontalne neprijateljske položaje, zauzele su selo Tobol, dvorac Čerševiče, pecaru i majur, te su znatno napredovale. Imamo da zabilježimo ovdje od zarobljenika 2 časnika i 220 momaka. U području trgovišta Sokul bacilo je neprijateljsko ljetalo 70 bomba. Kod Kirilabae poduzeo je neprijatelj ofenzivu s premoćnim brojem sila te je maliko potisnuo naše prednje straže.

19. na več. Položaj je nepromijenjen.

Italija.

R i m, 19. Služb. izv. od 18. Na tridentskoj fronti nastavlja protivnik svoja izlišna poduzeća i žestoko opstreljavaje naših položaja. U okolici Tomala suzbili smo 16. na več napadaj protiv naših opkopa na jugu od tog klanca. U dolini Ledra bila je hitro žestokom protunavalom suzbijena u noći pred 17. neprijateljska provala u naše jarke na obroncima brda Monte Sperone. U dolini Rudrufo (potok Posina) pomislićemo se je lučer protivnički pokušaji, da zaskoči naše obrambene utvrde kod mjesta Scatorija. U dolina Ečave i Posine te sa izvora potoka Costeana javlja se o neprijateljskoj topovskoj vatri. Naše je topništvo pucalo jučer na kolodvor u Šiljanu, te je pogodilo ravno u vlak baš za vožnje. Na gornjoj i srednjoj Soči topovski bojevi. U kraju kod Gorice i na Krasu položaj je nepromijenjen. Za provale u Novu Vas uništili smo neprijateljske obrane i uhvatili smo zarobljenika.

BRZOJAVI.

Talijanske pomoćne čete u Solunu.

Grčka granica, 17. kolovoza. 350 je grčkih pričuvnika danas na svom putu kroz Rumunjsku prošli grčko granicu. Ljudi su to svake starosti, maleni radnici i ljudi činovnici. Dopisnik se lista „Berliner Tagblatt“ vodio njima u susret, da o njihovim misli čuje, kakovo je sadašnje raspoloženje u Grčkoj, te pripovijeda: Iza prvotne suzdržljivosti, izi tako su čuli, da sam govorio sa kraljem Konstantinom, nijesu mogli dosti da se napripovijeda. Među njima je bilo ljudi, koji su preko Soluna došli iz Atene te kao prvi vijest javili, da se i s Soluna iskrcale talijanske čete. Oni su bili svjedoci, kad su se prvi vojni odjeli iskrcali. Bi to dakako, kako iznajprije svagdje, karabinieri, kojih je trouglast šesir izazivao sveopću veselikost. Činjenica su ih na ne posve 6000 ljudi. Sarraill ih je svečano čestitao i pozvao, kakovo je sadašnja glazba pošla je prici na trgu pred „Bjelom kulom“. „Zvijerljak postaje od dana i dan šareniji“, rekao je jedan od ljudi. „Sad imamo ovdje Anamite i druge šarene ljude, bez čizama, sa dugaćkim noževima na leđima“. „Jeste li veseli“, upitam ja, „što ste konačno slobodni? Što radi kralj?“ Oni su odgovorili: „Mi kanimo ostati do kraja neutralni. Zabrana je izvoza za vojne oprebanike ukinuta. Nedavno je povezo jedan parobrod 2500 naših pričuvnika u Americu. I za teših situacija, ako bi Grku ugodno, da ostane u zemlji. Zato i jesmo veseli, kad možemo ostati ovdje“. I za toga su nastavili: „Od nekoga se ovdje odlazi“. I za to primamo nikakvih vijesti iz Njemačke. Antanta osniva i plaća sve više novih novina. Mi smo upoznali njihov značaj i nitko ih nije kupovao. Nato je stala antanta danomice svoje ratne izvještaje po posebnim izdajama besplatno po zemlji dijeliti. I za japat: Kako je s izbornom borbon? „Gunaris je“, odgovorise oni, „nedavno držao u Patrasu stanju, koji nailazi svagdje na odjek te se prema stanju stvari i pobija. Antanta je dala na znanje Zaimisu, da ne bi tražila novih izbora, kad bi članovi sadašnje komore obećali biti Venizelosu svoji suradnici. To je dakako uz jednu odobrobu i iz zemlji stranaku isključeno. Novi izbori bit će za sjegurno početak historički daka. Kako će oni prema dosadašnjem stanju stvari ispasti, teško je vjerovati na uspjeh Venizelosa. Sa navodno sjegurno predstojećim se ustupom Rumunjske u rat tjera velika propaganda. Venizelos je za postignuće svojih ciljeva upotrebio sredstva, koja mu uskraćuju glasove svih pošte-

nih Grka. No nastupit će teško, nedostojno vrijeme, za koje smo mi veseli, da ga obajdemo. „A ako vas opet pozove pod ured ovaj Venizelos, najveći mušavom od Perikla, što tad?“ „Mi ćemo doći“, odvratise oni, „pod svoje zastave, kad nas kralj pozove, a Vi sami znadete najbolje, kako stvari moraju da budu, da dodje do toga.“

Iz solunskih se i grčkih listova, koje čitam, dade svom sjegurnošću razabrati, kako se rat protiv došlo do tučnjave palazništima, opet izjavlja srpski poslanik svakomu, koji hoće da čuje, e Grčka stoji tvrđje nego ikad na ponoru, jer da se ona mora izi ustupa Rumunjske u rat i iz početka ofenzive na solunskoj front odličiti, jer da će inače biti za uvijek isključena iz kruga dobitnika te da se neće smjeti držiti, ako će se drugi moguće obogatiti na račun Grčke. Sarraill je primio i mnoštvo novinara, kojima je razložio, e ofenziva može sjutradan da započne i da je nagomilano toliko municije i materijala, da je svaki otvor isključen. Srbe da su velikodušno dopremili na frontu, omdaki bi mogli kao prvi prodrijeti u svoju domaćinu zemlju.

I Venizelos je otvorio usta i prorekao, da Grčka još nije posve izgubljena i da je pun pouzdanje u uspjeh svoje izborne borbe. Inače da će ne ti uskoji cijenu svoj narod dočeka do pobjede. Blijesnije nego ikad radi se protiv grčkog generalnog štupa i Gunariss „hrabri“ govor u Patrasu povlači venizelističku štampu u sve viši i viši divljenju. Kralj boravi u Dekeliji, Zaimis raspiljava ovdje i ondje, a francuski poslanik Guilem putuje u Pariz, da svojoj zemlji, kako veli list „Patriis“, rastumari pravo raspoloženje u zemlji, a to naravski znači izjaviti, e je ona zrela, da bude posve prugatana. A doista pokazuje i grčka vlada začudnu indolenciju. Od početka misleće kolovoza ovamo je se baš stvari na uhar Grčke promijenile. Kralj ne je tako jako piliati protiv riječi (kao prije) ako izmogne antanta predsjednik Coste igovorilo, da će Portugalska sudjelovati aktivno u ratu. Koncem kolovoza prispijet će prva portugalska divizija u Brdovalcu, odkuda će putovati dalje na frontu. U prvooj položaj ruina, pa koncem istog mjeseca bit će odpremljena druga i treća portugalska divizija. Sve su troškove preuzeli na sebe saveznici, koji su osim toga podijelili Portugalskoj prvi zajam od 150 milijuna franka. Saveznici će dati također topove i puške.

Portugalska pomoć antanti.

B r e s l a u, 19. „Schlesische Z.“ javlja iz Amsterdama: Jednoglasno se javlja iz Londona, Pariza i Lizbona, da se je u Londonu prigodom boravka portugalskog ministra predsjednik Coste igovorilo, da će Portugalska sudjelovati aktivno u ratu. Koncem kolovoza prispijet će prva portugalska divizija u Brdovalcu, odkuda će putovati dalje na frontu. U prvooj položaj ruina, pa koncem istog mjeseca bit će odpremljena druga i treća portugalska divizija. Sve su troškove preuzeli na sebe saveznici, koji su osim toga podijelili Portugalskoj prvi zajam od 150 milijuna franka. Saveznici će dati također topove i puške.

Rusko pretjeravanje.

B e č, 21. (D. u.) Iz srijela ratne štampe javlja se: Rusko ratno izvješće od 16. o. m. sadržava neumnu tvrdnju, da su Brusilovove čete zarobile od 4. lipnja do 13. kolovoza na fronti od Prijepeta do Yumunjske granice 7767 časnika i 350.845 momaka. Razjašnjenje se te statističke točnosti tumaći time što Rusi zaokružuju uvijek broj zarobljenika na stotine ili tisuće. Na primjer pukovnija javlja 200 zarobljenika mjesto 143. Iz tog zaokruživanja nastanu po tom one prekomjerne razlike između zbiljskog broja zarobljenika i onoga što se navagda. Sada e da se odvratit smjtnu, da se je tako postupalo, donajša se u službenom izvještaju na tanko brojke, koje su se prije javljale okruglo na stotine i tisuće, i to sve do jedinica, u tom slučaju 350.000 donosi potanko 350.845. To isto vrijedi i obzirom na neistinite navode o ratnom plijenu. Stave li se u račun osim navedenog broja zarobljenika također i mrtvi i ranjeni, to bi po načinu Brusilovske statistike bilo netragom nestalo na toj fronti, računajući normalno zaposjednicke raznih linija, svih posada svekolikih odjeka.

Nasuprot je poznato, da od Prijepeta do rumunjske granice odložje snažno željezni zid naših fronta velikom neprijateljskoj premoći, te dakle zadobiva i u zemlji i teškim bojovima na raznim točkama. Protuovoj izmještanju i čimjenici i brojki, što ih Rusi navagduju, mogao bi se protumačiti jedino, uzme li se, da nam Brusilov stavlja na raspoloženje u odlučnom času, da branimo naše fronte, one zarobljenike, što ih preko broja navodi.

Rusofilske spletkarje u Rumunjskoj.

B u k a r e š t, 19. Službeni „Vittorul“ bavi se u uvodniku štetom senzacionalnih vijesti rusofilskih novina u Bukarešti: Smatramo to uzaludnim trudom, kaže, tražiti od federalističke štampe, da se mani svojeg sustava uzbuđivanja javnog mnijenja. Ta mi smo na nju u vrlo važnim pitanjima upravlili često razne pozive, a ona nas nije poslušala.

Razne joj koristi propisuju stalno držanje, te je uzaludno obračati se na nje glasom razbora i zdrave pameti ili domoljubljem.

Ali mi imamo ipak potpuno pravo, da upozorimo javnost, da se ne uzbuđuje uslijed spiletkarija nekolicin ljudi, koji ne mogu da se ispričaju nit time, da su podržani halucinacijama. Mi imamo pred sobom ljude sa posebnim računima, koje mi smo we rado istražujemo, a

o kojima samjemo kazati da nemaju ništa zajedničko sa pravim domoljubljem.

Preuredjenje ruske kaukasko vojske.

H a m b u r g, 20. „N. Hamburger Z.“ javlja iz Petrograda: Brzjavice iz kaukaskog vojskog stana tvrde, da će se čitava ruska vojska na kaukaskoj fronti preurediti kod Erzeruma.

Ruske konzuarne čete su ostavile Teheran.

Bratiano na ladanju.

B u k a r e š t, 21. (D. u.) Bratiano je otpuovao na svoje seosko imanje Florica. Vratiti će se danle u Bukarešt početkom sljedećeg tjedna.

Položaj na ratistima.

Na sjeveroistočnoj ostao je položaj u zadnje doba gotovo na čitavoj front nepromijenjen. Naša fronta na Zloti Plji dokazala je toliko otporne snage, da su Rusi nakon nekoliko uzaludnih pokušaja posve odustali od daljnjih navala. Zapadno i jugozapadno od Stanislavova doprli su Rusi do riječice Bistrice Slotvinske, koja su na nekim mjestima i prešli. Inače nema ni ovdje zamajšnjih bojeva. Najvažnija je operacija u sadašnjem momentu ona, koja se vodi u Karpatskim tumanima od Jabloničkog klanca do Bukovine. U tom su odjeku sahrane jake savezničke čete, koje nemaju samo defenzivni cilj, t. j. da sprječje rusko provalu u Madžarsku već i ofenzivnu vrhu. Možda da je to i samo defenzivna, koja upotrebljava ofenzivnu taktiku, da primami što više ruskih sila u ovo područje i da oteteti ostalu frontu, koja bi inače trpjela uslijed nagomilanja četa u Karpataima. I u tom se predjeću volje težak gorski boj. Naše su čete započele navalom na 60 kilometara širokoj fronti između Cnog Čeremoša i Kirilabae u Bukovini. Saveznici su čete postigle uspjeh, osvojivši nekoje uzvisine sjeverno Kirilabae i zapadno gradica Moldave. Da pripadaju dalje učinke ove ofenzivne, bacili su Rusi jake sile između Zablja i Jabloničkog klanca u boj sa svrhom, da si otvore put u Marmaros-Sziget i da tamo presijeku željeznički spoj sa našim vojskama, koje operišu u Karpataima. Da osujete tu namjeru, navalise prekučer Nijemci na ruske položaje južno Zablja te osvojivše važno brdo Kreta, južno Zablja (7 kilometara). Tako ugrožavaju Nijemci ruskim odijeljenjima, koja su prodrli iz Zablja do Carne bore, na kojoj se bije već dva, tri dana ljut boj, stražnje svaze. Rusi kušaju preduresti tjo opasnosti time, da poduzimlju jugoistočno i jugozapadno od Zablja oštre protunavale, koje se medijum tuma odnose ovdje ovdje. Operacije u Karpatima na čarnoj hosi su dio navale za osvojenje tartarskog i Jabloničkog klanca. Uspjeh li njima, da svladaju 5 kilometara široko, preko 2 hiljade metara visoko slijeme, mogu ogrožavati željeznički i cestni spoj, koji vodi iz Marmaros-Szigeta u Körözmezo. Dakako da su ova razmatranja momentano samo teoretskog značaja te služe samo jednoj svrsi: objašnjenju bojnih ciljeva prijatelja i neprijatelja.

Dok se na Karpataima volj donekle kompaktino, sa jasno izroženim namjerama i taktički u formi goliših frontalnih navala, rusko vojno vodstvo na ostaloj fronti od Prijepeta ispituje snagu neprijatelja, koji se medijum tuma sada namo. Ne osjre li navala na toj točki, neprijatelj ipak optuje na drugom mjestu, napopiraje sa slabijim silama. Uspjeh li tim odijeljenjima, da polučie koji mjesni uspjeh, bacaju se u provalmi protiv odmah velike sile, da se uspjeh proširi i iskoristi. Mali bojevi, koji su se nedavno vodili kod Nabelskog jezera, jugozapadno Pinska, bili su nastavljeni kod Lubjašova na Stohodu, nekoliko kilometara jugozapadno imenovanog jezera, a kad nijesu ni tamo uspjeli, navalise nekoliko kilometara južno od Lubješova kod Rudke Cerševice te su u tom mjestu sa malim silama provalili na zapadni brijeg rijeke Stohod. Na ovu su sada tako smjestili svoje sile, koje kušaju razbiti jaki obruč savezničkih položaja oko osvojenog prostora. Inače nema na čitavoj ruskoj fronti ništa znamenitoga.

Francusko-engleska ofenziva izgleda kao eksperimentacija novih taktika. Ali ovi su eksperimenti vanredno krvavi i skupi. Premda je neprijatelj uspio, da polučie koji maleni misni uspjeh, ipak je položaj ostao posve nepromijenjen, a francusko-engleska ofenziva ostala bez posljedica.

Na balkanskoj se s fronti zametali novi bojevi, koji se nalaze tek u stadiju razvoja.

Domaće vijesti.

Iz Hrvatske.

Rasprava protiv ubojice Franjice Mileuđić. Dnp 21. o. m. j. započela je glavna rasprava protiv ubojice Franjice Mileuđić i sukruvaca. Obzirom na veliki broj poznanih svjedokih svjedoka, trajati će e rasprava više tjedana.

Otvor škola u Hrvatskoj. Prema naredbi školskih oblasti započet će obuka na svim javnim niškim i višim pučkim školama, kao i na ženskim stručnim i šegrskim školama, dne 1. rujna o. g.

Procvale akacije. Javljaju iz Bakra, da su tako akacije [ur procvale, što je u naravski pravo i neobično. Stariji ljudi prorokuju, da će se konačni mir utanačiti na dan sv. Akacije, t. g. 9. tranja 1917.

Nadjena lešina na Kantridi. „Primorske Novine“ javljaju, da je dne 16. o. m. nadjena na zapuštanom zemljištu Andrije Buičića na Kantridi lešina nepoznatog čovjeka, kojemu se radi raspadaanja ne može uskratiti doba. Ne zna se, da li se radi o samoubojstvu ili o nesreći.

Popis pava u Zagrebu. Nedavno provedenim popisom ustanovilo se, da ima u Zagrebu oko 2000 pava. Mnogi su vlasnici svoje pse „pomladili“, da im je tako plaćati nanju petarinu, pa je gr. poglavarstvo odredilo posebnu povjerenstvo, koje ide od kuće do kuće, da se na vlastite oči uvjeri, da li su zagrebački pri uistinu tako mladi.

Iz Kranjske.

Naredba o uporabi zastava u Kranjskoj. Slovenski listovi donose naredbu c. k. r. zemaljskog predsjednika za Kranjsku od 15. o. m., kojom se određuje, da se imaju rabiti kod raznih manifestacija sljedeće zastave: zastava c. i. k. ručke: crno-zuta; državna zastava: crveno-bijela i kranjska zemaljska zastava, ustanovljena odlukom ministarstva za unutarnje poslove još god. 1848.: bijelo-modro-crvena.

Iz Trsta.

Odlikovanje. Njegovo c. i. k. apostolsko Veličanstvo gr podijelio je namjesniku za Trst i Primorje, dr. Alfredo barunu Friesu-Skene veliki krst reda Franje Josipa sa ratnom dekoracijom.

Izložena selik Nj. Veličanstva. Domaći tršćanski slikar, g. Vlebit Rendić, izložio je u izlogu knjižarnice Štoka u Trstu vrlo uspješnu sliku Nj. Veličanstva. To je djelo naišlo na sveopću hvalbu i priznanje. Čestitamo!

Razne Vijesti.

„Cetinjske Novine.“ Primiti smo I. broj „Cetinjskih Novina“, što je u oči rođjenika Nj. Veličanstva, dne 17. o. m., počeo izlaziti u Cetinju. Ovaj prvi svečani broj posvećen je u glavnom Nj. Veličanstvu i nadvojvodi Karlu Franji Josipu. — List će izlaziti svake nedjelje i četvrtka u jutro. Preplata je listu za četvrtgodine: Za c. i. k. zaposednotno područje u Crnoj Gori i Albaniji, te za Bosnu i Hercegovinu K 150, za monarhijski i po c. i. k. četama zaposjednuta područja Poljske i Srbije, te Niemačku K 2,—, za inozemstvo K 3,—.

Grčki časnici i djaci pod istragom. Prema vijesti „Tempa“ stavila je grčka vlada pod istragu sve časnike i djake vojne škole, koji su dne 14. jula, na dan krakovačkog narodnog blagdana, učestvovali u novovici u čast godišnjice i Francuske. Taj je postupak grčke vlade izazvao u Francuskoj veliko ogorčenje. Osobito se napada Zaimisa, kojemu se predbacuje, da je njemački agent, pa se ujedno prijeti i sa anektiranjem Grčke.

Prodaja Palestine. Već duže vremena raširaju antantne novine i stanovita glasila američke štampe fantastične vijesti, tvrdeći da su ih dobili od bivšega veleposjednika u Carigradu mr. Morgenthaua. Taj se je veleposjednik navodno pogadjao sa otomanskom vladom o prodaji Palestine Zionistima. Na temelju vijesti iz istog izvora bio je imenovan veliki rabiner turskim veleposlanikom u Washingtonu, u svrhu utanačenja uvjeta za prodaju; tvrdi se dapače, da rješava većim odvoim pitanja sa sultanom telefonično, te da mu je konačno turska vlada predložila, neka uz svoje veleposlaničko mjesto uzme i također i mjesto ministra poljudjelstva. Cesarska vlada vrlo sumnja, da bi mogao n. Morgenthau, koji je bio jur pred nedavno na tako važnom mjestu, kakovo je mjesto veleposlanika veselesa, što takva izjaviti, jer ne samo,

da je to smiješno, već je dapače znakom potpunoga poremećaja mozga. Pošto nije došle mr. Morgenthaua, što sam demontirati laži, što su se objavljale u njegovim ime, smatra otomanska vlada za umjesno, ga da podučiti javno mnijenje o tome da se u vijesti bez svakog temelja i skroz naskroz izmisljenje.

„Deutschland“ se vratila? Iz Beča javljaju, dne 18. o. m. j. U ovdajšnim vodećim bankarnim i financijskim krugovima kružila je sreće vijest, da je podmornica „Deutschland“ sretno prispijela u Bremen.

Isto su tako u Berlinu bile juče raširene vijesti, koje međutim nisu bile istinite. Sedam-naest je dana proteklo, otakle je „Deutschland“ otputovala iz Amerike, a toliko je dana rabila za svoj put u Ameriku. Akoprem se „Deutschland“ nije još vratila, tvrde, da je briga za njezin uspjeh bez svakoga temelja.

Poziv neutralcima. „Temps“ donosi članak, u komeu pozivlje neutralce na intervenciju. Sada je kuceno vrijeme odlučni trenutak. Neutralne države, koje nisu intervenirali, neka ne odgadjaju, jer može njihova intervencija protiv centralnih vlasti sama pospijediti konačnu odluku.

Izborni sastanci u Grčkoj. Budipestanske novine bilježe, da se je u Ouhidava održao u Ateni sastanak bivšeg skvalidnoga kabineta. U zaključku izrazio je kabinet svoje simpatije za Atenu, što je u Ateni izazvalo veliko iznenađenje. Skoro istodobno održali su pristaše Gunarisa u Patrosu izbornu skupštinu. Gunaris je u toku svojega govora izjavio, da je Grčka dužna pokazati prama antani svoju dobrohotnu neutralnost.

50.000 ranjenika. „Daily News“ javlja iz Milana: Sve su bolnice u gornjoj Italiji prepunjane s ranjenicima. Talijanska vlada kani zamoliti francusku armadnu uprvu, nek bi ustupila svoje bolnice na francuskoj Rivieri, da se tako zbjege odlaštjanje ranjenika u južnu Italiju i Siciliju. Javila se, da je iz pada Gore prošlo kroz Mila preko 30.000 ranjenika.

Glavna skupština društva „Assicurazioni generali.“ Na glavnoj skupštini društva „Assicurazioni generali“, što se je održala dne 8. o. m. u Beču, bila je predložena provizorna bilanca za god. 1915. Rezervni fond osiguranja života povisio se na K 20.742.104 na 439.773.715, dok iznasa rezervni fond u odelju „elementarne štete“ K 11.597.943. Reservna dionica i dobila taku pripisalo se 2.203.007 K, te se je konačno ustanovio rezervni fond za „štete iz rata“ u iznosu od 4 milijuna kruna. Vrhu ovih doznaka, s kojima je narasao garancijski fond na K 512.890.910, odredila se je dividenda u iznosu od K 680 na dionicu, a isplaćivati će se počevši od 16. augusta unaprijed.

Rekvizicija maka u Austriji. Bečke novine donose, da je izasla ministarska naredba, kojom se stavlja pod zabranu svo kolicina na zalihama u se nalazećeg maka u korist država, prodajni ugovori, koji su prije 15. o. m. zaključeni, a nijesu još izvršeni, gube svoju pravovaljanost.

Francuski ratni ministar predsjedniku Poincaré-u. „Lokalanzeiger“ donosi odgovor francuskog ratnog ministra Roques-a predsjedniku Poincaré-u, koji je povodom ulaska u treću godinu rata uprovio francuskoj vojsci znanu nam podrzvanu poruku. Taj odgovor glasi: U toku su odlučni bojevi. U potpuno smo jedinstvo navali na neprijatelja, koji će naskoro vidjeti gdje nestaju njegove pobjedničke sanje i koji mora na svim frontama popuštati (?). Naše i savezničke vojske brizno su nacrunjane za ove bojevi i providjene sa svime, bez čega su morale biti na početku. One su posve prožete velikim zadanama, koje imaju u ovaj čas svladati u borbi za slobodu i pravdu. Mi ćemo ovu borbu vo-

ditii dalje bez krzmanja. Borba će biti teška, ali će konačno pobjeda pripasti našim slavnim zastavama. U času pobjedonosna mira, nakon svih šteta ovaoga rata, kojemu slična nema u povijesti, pošto je toliko krak proteklo za napredniji od svih, ciljeva naša će dva naroda, koji su na ratištu svoji savezr krupno započitali, od sada vječno biti u savezu“.

Izjava generala Lilingona. Vojni zapovjednik, general Lisingen, izjavio je američkomu dopisniku New Yorka, da se Kovel nalazi u tako čvrstim njemačkim rukama, da ga Rusi ne će nikada dobiti. Jedino bi to moglo uspjati, kad bi, poput Engleza na zapadnoj fronti, skupili na uskom komadu fronte sve što imaju ljudskog materijala i potjerali naprijed. Nogo i na taj način mogli bi samo nešto malo utisnuti njemačku frontu, dok Nijemci ne sakupe svoje rezerve, da predpresutnu udarcu. O prodoru fronte ne može biti ni govora.

„Budućnost kongresne Poljske.“ Pod ovim naslovom piše bečka „Neue Freie Presse“: Iza kako je kongresna Poljska osvojena po njemačkim četama, može se utvrditi, da je za Rusiju sasam izgubljena. To uvjerenje ne mogu oskolebati niti sadašnji promjenljivi bojevi u Volinju i u Galiciji. Poljska se ne će i ne smije više Rusima povratiti! To su naše obilježje dale u poljskim krajevima sasam dobro razumjeti. One su odredile, da se stanovnici kongresne Poljske nemaju više smatrati ruskim podanicima, nego pripadnicima ruskoga carstva. Posljednji izraz ruske snage prema Poljskoj bilo je, kako je poznato, razdjeljenje poljskoga područja. Od takovih će djoba Poljska u buduću biti sigurna. Što joj jamči konačna pobjeda centralnih vlasti.

Bivši rumunjski ministar rata o bugarskim napadajima. „Universu“ donosi iz pera bivšeg rumunjskog ministra rata Crainica članak o bugarskim napadajima na Rumunjsku. Crainica piše, da je već češće vidio, da će Bugarska nek stupa Rumunjsku, za si tako ome novu i staru Dobrudžu. U ovom slučaju nije za Rumunjskoj od najveće važnosti osvojenje Erdelja, već uzdržanje teritorijalnog integriteta, jer se Dobrudža ne smije napuštati niti za čitavu Ugarsku. On je mjenjaja, da se ne smije čekati, već da treba Bugarskoj odmah najvjestiti rat i pridržati si tako inicijativu.

Malodušje francuske vojske. Hervé javlja o razgovoru s nekim vojnikom, koji veli, da je francuska vojska malodušna, jer ofenziva ne napreduje. Bude li išlo tako i unaprijed — trajat će rat još dvije godine. Hervé veli, da se nalaze u Francuskoj 122 njemačke divizije, tako da saveznici niti pokušaju prodrijeti njemačke fronte, već idu samo za tim, da osujete Nijemcima doaslijegan pojačanja na istočnu frontu.

Posl. br. U 264/15/3.

U ime Njegova Veličanstva cara.

C. kr. kotarski sud u Buzetu po tužbi funkcionara državnoga odvjetništva kao javnog tužitelja protiv Marije Mikarski §. 12. Z. 16. I.-1896. br. 89 I. d. z. iz 1897., u prisuću funkcionara državnoga odvjetništva Bigatto kao javnoga tužitelja optuženice, koja se nalazi na slobodi, nam glavne rasprave danas provedene, a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon i prijedloga privatnoga učesnika

sudio je:

Mariju Mikac, ženu Jura, a kćer Jura i Jelene Božić, iz Bresta, nam boravčuu, a pripadnu u Buzetu, 26 god. staru, kat vjere, udatu, bez imetka, pismenu, jur kažnjenu radi prekršaja o hrani (opetovano puta)

krivom:

što je „concem prošlog mjeseca prosinca vlastitom nemarnošću otposlala u svrh“, prodaje iz Bresta u Pulu mlijeka, koje je bilo navredjeno, te tako prodavala hranive predmete pod krivom oznakom, a u svrhu, da zavarava u prometu i trgovini, dakle prekršaja §. 12. Z. 16. I. 1896. br. 89 I. d. z. iz 1897., te biva zato na osnovu §. 12. odizboru na § 21. (al. 1. 2) netom spomenutog zakona uporabom § 266. k. z.

osudjena

na 10 dana zatvora, te na platež postupačnih troškova i onih ovršne kazne medju kojima K 15 za trošak pretrage mlijeka. Osim toga će se naznačna presuda proglati na njenin trošak u „Hrvatskom Listu“ u Puli.

Ommissis.

Buzet, dne 24. veljače 1916.

Vivoda v. r. Dr. Volarić v. r.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI posluje opet redovito u svojim prostorijama Narodni dom, l. kat, desno Ured je otvoren svaki delavni dan: od 9—12 sata prije podne te od 4—6 sata poslije podne.

Za nadzorni odbor: **Dr. Lovro Scalić**

Za upravni odbor: **Dr. Ivo Zuccon**

AUGUST SENOA.

Vladimir.

(Nastavak.)

Zena spusti smotak u krilo te udari, pokrivši rukama lice, gorok plakati. Dobrićnik nekako odlanu, jer su to gotovo prve suze bile, što ih u očiju svoje žene vidio, a suze su bar s veće strane biljezi kajanja, osjećanja. Lako pristupi k svojoj ženi, uhvati je nježno za ruku, te će joj blagim glasom reći:

„Klaro! Zeno moja! Ne plači! Smiri se! Meni je drago, da si mi toli iskreno govorila, meni se povjerila i neupitana. Dozvoli i meni, da iskreno govorim, kako se mižu pristoji. Ti se valjda sjećas našega prvoga dogovora, kad se u sumi zaručismo. Obečali ti, da te ni ču nimalo volje obuzavdati, da ćeš biti u kući gospodaricom. A nije li tako? Jesam li te ikad plašio, šta radiš, šta ti tražim, nerasam li pače neumoljen gledao, da ti ispunim svaku želju? Priznaj, da sam se pošteno našega ugovora držao.“

„Jesi! Jesi!“ izjeća Klara.

„Ja ću ti to nadajlje činiti, a to ti bude dokazom moje ljubavi, koji bi drugi ljudi možebit slabošću okrstili. Mene si namu pokušala na moja vrata, kad se je sbilo toli, nemo sjećaj, koji te lišava duho željene udobnosti, mislim, da sam bar zaslužio toliku prava, da ti rekнем nekoliko prijateljskih riječi —“

„Govori, govori, Ladislave!“

„Put, koji si pošla, ne mili mi se. Ti možeš sretno, udobno živjeti, možeš želje srca svoga namiriti. Ti ćeš u našem društvu uvijek stajati na mjestu, koje ide odluču damu. Mi smo ugledni, imućni, ali nijesmo milijunaši. Zato bi želje srca tvoje morale imati medju, a ta se zove razum, pa još svjetli medju — ljubav za oca, za muža. Samo to te može općivati od stranpauca, na koje

si već našta. Vjeruj, ako je jednom krivo korakno, a ne povraši se poslije prvoga koraka na pravi put, taj je izgubljen, na vijek izgubljen. Strani su nerazdružive sestre: kad je posestris s jednom, obaviti će te i druge u svoje pogubno kolo. Uvaži, da si već tim, što si lakoumno izgubila 8000 forinti za nekoliko dana, uvjerijedila ugled svojeoga, mojega imena. Ja sam javan zvaniknik, ja se ističem u javnosti. Svojom strasti za kartje škoditi meni, jer će me moji neprijatelji bijediti s lakoumnosti, a lakouman čovjek nije ni za zvaniknika ni za politika. Uvaži dalje! Tvoj je otac valjan, pošten čovjek, izvrstan gospodar, koji ima samo jednu manu, da je prema tebi slab, da će tebi sve, pa i sebe izvrtvati, — ukoliko da te je krivo othranio. Ti si ga sada na pol upropastila. S tvoje rastrošnosti izmaklo mu je iz ruku pol krasnoga imanja, njegovo gospodarstvo ide na manje, a pošten starac, koji bi morao pod kraj svoje života živu zabranu sa miru, moralu će se mučiti i znojiti, te će tim znojem, tom mućom prikazivati svoj život. A kako propadne on, tako ću propasti ja, moj imetak, moje ime, moj ugled, moja snaga, moja sreća. To promisli, Klaro! U tebe je dobro srce, ali drač hira, čudljivosti, lakoumnosti pokrio ga je. Klaro! Klaro! Još jednom ti velim, jedna strast sestra je drugoj. Kad ljudska krk uskipi burom, prevallit će sve medje, sve zakone. Ti si žena, živa vatrena žena. Zapamti! To ti ne poznaje još vrloga foga života, ti ne znaš, kak se čuvati valja. Lakoumnosti čini se sve neudržim, lakoumnost pogazit će i žrtvom najvećeg grijeha, lakoumnost pogazit će i vjerno, ljubavno, —“

„Ladislave!“ kriknu Klara sunuvu u vi pogleda muža, gnjevnim okom, ali u čas trznu se i klonu natrag na stolicu. „Da“, reče teško dišući, „znam, vidim, čuti, grijehama sam, velika griješnica. Zlo sam uradila, uvrijedila tebe, uvrijedila oca. Ali zašto si ti takov?“

„Kako, Klaro?“

„Ma mižu, ma gospodar!“

„Muž? Gospodar? A naš ugovor, na koji ti se zavjeh?“

„Istina. Bijaše lud ugovor.“

„A zašto si ti takova, Klaro?“

„Zašto! Mene ne pitali!“

„Da koga?“

„Moju nesrećnu krv, moje nestalno srce. Ne znam, šta mi je, al me kadšto spopadne vrtloglavica, gorim, poleteja bih, ne znam kuda, kamo. Neka me čežnja uhvati, nešto mi falu, a onda, oh onda nema pameti, nema mjere. Bacim se u svijet, letim za njegovim ludorijama. Eto takova sam. Mene nesta falu. Ali Ladislave, ako sam ludo uradila, ako sam zgriješila, nije lijepo, da si rekao onu zadnju riječ, koji mi peče dušu kao žeravica.“

Ladislav uzdahne te blago prihvati:

„Moradah ti sve reći, jer se sama ne bi dosjetila bila, a najlakše je grijehiti nehotice. Nešto ti falu, znam, razumijem zalibohite. Idi, dušo, u svoju sobu, razmišljaj sve, što ti rekoh, možda ćeš naći utjehe.“

Ladislave! Druže! Rješavam te ugovora: bude svojim i mojim gospodaricom.“

„Ne ću.“

„Zašto?“

„Prestao bih te štovati. Meni se taj tvoj uvjet mili. Vidjeh u tom puno odvažnosti, junčasta. Dođi sama, slobodna od pune svijesti, do istine. Rastrijezni se sama, bit ćeš većeg štovanja vrijedna. Da te dovedem na vodilji do istine, vrijedila bi manje pred mojim očima.“

„Ladislave! Nemoj tako! Ti znaš, kakva sam. Odstanimo od toga ugovora, molim te!“

„Ne, Klaro! Idi.“

„Idem, S Bogom!“

Za jedno tri mjeseca poslije toga razgovora stupi Klara opet Ladislavu u sobu, te ga zagrlj strasveno.

„Ladislave!“ kriknu, „ovaj puta ne dolazim kao grijehnica, kao duznica, da ti isposjedam svoje grijehe, ovaj puta dođoh, da ti —“

„Ma? Ti drhčeš, gorih —“

„Da, gorim, drhčem od radosti i veselja. Dođoh, da ti isposjedim, da sam — majka.“

„Evo to ti je falilo, Klaro moja!“ kriknu Dobrićnik zagrljv strasveno svoju ženu. „Sad ćeš istom biti gospodaricom, sad ćeš moći razvijati svoj karakter po prirodi.“

I bilo je tako. To je falilo. Klara je imala samo jednu zabavu, jednu brigu, svoju kćerku, koju porodi iza nekoliko mjeseci iz onoga sretnog sastanka. Njezina čežnja smiri se, njezino srce kanda se je otvorilo, i ta čuvca prvkinja mode, ta nepobjediva junakinja zagrebačkih salona sjedila je sada, nepitajući za sav ostali svijet, kraj zipke svoje čeda, na tom mjestu bila se skupila sva čežnja njezina strasnog srca. Klara je gledala dobro čedance, okruženo sviljenim vrpama i čipkama kao amanet svojega života, Klara je obavljavala svoju jednicu. Već bješe minulo pol godine. Tada stignu iznadena pismo od gospodje Kameničke. Ladislav i Klara naka brzo dođoh, gospodinu Klemenčiću da je zlo. Bez obzira pohtiče k njemu i prispjehje u skrajni čas. Starcu dospjeo mrijeti. Još je bilo kada, da zagrlj kćer i zela svoja, pa kad se Ladislav nadnio bio nad postelju nemoćnoga starca, prišaptu mu ovaj, da ga Klara nije čuti mogla:

„Ladislave! zakumi mi se, da ne ćeš ostaviti moga djeteta.“

„Kunem se,“ odvraiti Ladislav.

„Nikad?“

„Nikad!“

„Ma što bilo, ma što došlo?“

„Ma šta bilo i došlo, kunem se, da je nikad, nikad, kod budem živ, ostaviti ne ću.“

„Hvala, Ladislave!“ stisnu starac zetovu ruku, pak izdahnu na ruševinama lijepeg svoega nekad gospodarstva, zadnji sin svoega plemena.

(Nastavit će se.)